

Oslo kommune
Byantikvaren i Oslo
Pb 2094
0505 Oslo

27.09.2006
Oslo

DOCOMOMO - anbefaling om oppstart av fredning Niels Juels gate 32

DOCOMOMO Norge har fått kjennskap til A38 arkitekter AS og Kvartal AS planer om riving av Niels Juels gate 32. Vi er også informert om at naboene har dannet en gruppe kalt Beboeraksjonen, som har som mål å redde denne bygningen. Vi støtter på det sterkeste naboinitiativet, og anbefaler at det igangsettes et frednings forslag.

Beskrivelse

Niels Juels gate 32 er tegnet av Blakstad & Munthe-Kaas fra 1941. Uteområdene er opparbeidet med terrassering og vannspeil, med inndeling i ulike soner, som gir et variert og samlende uttrykk av tomten og bygningen.

Bygningen er en enebolig i teglstein med støpte dekker. Huset preges av en gjennomarbeidethet og høy detaljeringsgrad i fasaden. Vinduene er av variert størrelse og asymmetrisk plassert i fasaden. Kvaliteten i bygningsmessig utførelse er høy, og bygningen har, tross sin alder, ingen synlige tegn til restaureringsbehov.

Bygningen ligger på en åsekam i Niels Juels gate, og er bygget i kontekst med andre funksjonalistiske bygninger. Eksempler er Niels Juels gate nr 30 og nr. 15. Niels Juels gate 30 er en enebolig med pussede fasader. Denne bygningen er også tegnet av Blakstad & Munthe-Kaas, men har gjennomgått mange transformasjoner. Niels Juels gate 15 fra 1938 er tegnet av Dunker og Rohde. Disse bygningene, sammen med større lamellbygninger i nord og vest danner et helhetlig bygningsmiljø, tydelig preget av samtidens modernistiske arkitekturstrømninger.

I tillegg til å være særdeles intakt, er Niels Juels gate 32 en tydelig representant for funksjonalismen. Bygget er nøkternt, men med generøsitet i materialer og i sin tilpasning til naturen. Slik danner den en pandang til andre funksjonalismevillaer på den norske fredningslisten. Ser man til Villa Damman og Villa Stenersen er disse i større grad modernistiske krumspring, og luksusobjekter som står som viktige, men dog parenteser i en Norsk funksjonalistisk arkitekturhistorie. Niels Juels gate 32 har et mer saklig uttrykk, og representerer dermed også en annen brukergruppe. Det peker videre fremover mot den senere modernismen, både i materialvalg og plassering. Samlet vil disse bygningene bedre kunne illustrere det store mangfoldet i norske arkitekters prosjektering av eneboliger.

Spesielt er det også med en funksjonalistisk villa i tegl i indre by. I tillegg har den også svært høy kvalitet på murearbeidene. Bygget preges av en gjennomarbeidethet i

materialvalg og detaljering, og har typiske elementer fra funksjonalismen som karosseripanel, her vist i garasje og inngangsparti. Samspillet mellom planløsning og fasadeuttrykk er tydelig lesbart. Interiørene er tidstypiske med mange små værelser, der ikke minst de mange spesialrom forteller om en spesialisert husholdning. Det er interessant å se at det i en tid som omtales som funksjonalisme, vektla helt andre funksjoner enn dagens. Bygningen vil oppleves som tungvindt å drifte med våre øyne, men er ikke mindre interessant som et tidsbilde.

Mest imponerende er stueløsningen der Blakstad og Munthe-Kaas fremstår på sitt beste som villaarkitekter. Stuen er generøst åpnet opp til annen etasje, og sammen med det veggstore stuevinduet, med dyp innvendig blomsterkasse, viskes overgangen mellom ute og inne bort. Dette værelset må være et av de flotteste stuerom vi har å vise frem i villaer fra denne perioden.

DOCOMOMOS vurdering:

Bygningen bidrar også til en større forståelse av funksjonalismen, som enkeltverk, og som en del av en større kontekst.

Når det gjelder sammenhengen mellom interiør og eksteriør har ikke DOCOMOMO kjennskap til andre villaer i området som er like intakte som NJ32, og at dette bygget derfor må sees som en særstilling blant sine omgivelser.

Mens man i ettertraktede villaer av denne type sitter igjen med få intakte interiører, har man her en bygning som med tydelighet fremstår som et tidsbilde fra byggeår, der rominndeling og de aller fleste overflater er intakte. Dette må betegnes som en sjeldenhet i Oslo der utskiftninger er hyppige i et overopphetet boligmarked. DOCOMOMO ønsker å understreke viktigheten av at myndighetene nå tar et større ansvar for å bevare interiører.

Niels Juels gate 32 anses som så verdifull for forståelsen av funksjonalistenes mangfold og har så høye arkitektoniske og materielle kvaliteter at det er nødvendig å anbefale tiltak for fredning. Om bygningen blir revet vil dette være et stort tap av den funksjonalistiske bygningsarven. Vi vil også bemerke at Riksantikvaren til nå ikke har noen villaer fra 40-tallet på sin fredningsliste.

Med vennlig hilsen

DOCOMOMO

For styret

Mette Værnes

do_co_mo_mo_norge

do_co_mo_mo_norge

Gjenpart:
Riksantikvaren
Dronningensgate 13
0034 Oslo

Fortidsminneforeningen
Dronningens gate 11
N-0152 Oslo

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten
Boks 364,
0102 Oslo